

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDUS NÁNDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SÁNDOR

Bizottságok a városházán

Az a jótékony polémia, amely a városi kérdések körül a Nagyvárad hasábjain megindult, ismét felszínre vetette a városi bizottságok problémáját. Több megjegyzés hangzott el erről a témáról az utóbbi időben. Dr Zigre Miklós azt az alkotmányos álláspontot szögezte le, hogy a kinevezett tagok nem képviselik a város közvéleményét. Dr Mangra Demeter hibáztatta, hogy a bizottsági tagok nem látogatják az üléseket. Dr Moskovits József a közigazgatási bizottságban méltán kifogásolta, hogy a bizottságokat nagyon ritkán hívják össze. Dr Popovici Miklós prefektus is kifejezte azt az óhaját, hogy a bizottságok munkáját minél gyakrabban vegye a tanács igénybe.

Alkotmányjogi szempontból természetesen dr Zigre Miklósnak van igaza. Mi is gyakran mondtuk, hogy a bizottságok nem képviselik természetesen a város közvéleményét. Tudják ezt a bizottságok tagjai is, mert nem egy ízben emelték ki vita közben, hogy az eléjük kerülő fontos ügyekért nem vállalják a felelősséget, nem érzik a közvéleményt a hátuk mögött és csupán azért teljesítik a prefektustól nyert megítéslő megbízatást, mert megvőződésként parancsa szerint igyekeznek mandátum nélkül is hasznos szolgálatokat tenni a város közönségének. A mi nézetünk is az, hogy választott testület hiányában a kinevezett bizottságok munkája is jobb a semminél, hogy a bizottság tagjai hálátlan feladatuk lelkiismeretes elvégzéséért köszönetet érdemelnek és minden bator kritika, ami a bizottságokban elhangzik, valamilyen nyire mégis pótolja az autonómia hiányát és a legális ellenőrzés erejét. Nem a bizottságok tehetnek róla, ha például városi költségvetések felett egyetlen ülésben kell véleményint mondanok és hogy zárszámadást még ünnepnapokon sem látnak.

A bizottságok tehát már születésüknél fogva — mint kinevezett közületek — nem lehetnek tökéletesek. De a maguk tökéletlenségükben is sokkal jobb munkát végezhetnek az eddigénél, ha alakulatukban, összetételükben is nem lennének fogyatékosok. És itt rejlik a magyarázata annak is, hogy a bizottságok ülései miért nem látogatottak kellőképpen és miért alapítva a tanács valószínűleg a bizottsági tagok érdeklődésének hiányára azt a magatartást, hogy a kinevezett urakat egy kis eszmecserére oly ritkán verbuvália össze. A bizottságokat körülbelül három évvel ezelőtt nevezte ki dr Popa György prefektus és azóta ezek összetételében lényegesebb változás nem történt. A bizottságok tagjait megkérdeztük nélkül neveztek ki — botosinálta tagok ok — akik a kinevezést vissza nem utasították ugyan, de nem is tettek a rájuk kirótt feladatnak eleget. A pénzügyi bizottságnak például egy csomó bankigazgató a tagja. Ezek legtöbbször kényes szituációban vannak a napirenden levő kérdésekkel szemben, különféle érdekeltségek, függőségek bénítják meg szabad véleménynyilvánításukat, nem szívesen kezdenek ki, — hogy úgy mondjuk — a városi tanácsal, amelynek tagjai ebben

vagy abban a vállalatban, vagy pénzintézetben igazgatósági tagok is. De van ezenkívül a bizottságokban számos olyan férfi, aki nemcsak azelőtt nem szerepelt a közéletben, de a román impérium óta sem mutat hailandóságot, akár koránál, akár élet-hivatásánál fogva, hogy a fórumon megjelenjen. Ellenben — és itt az érem másik oldala — viszont hiányoznak a bizottságban, különösen a kisebbségi képviselő szempontjából olyanok, akikben volna hivatottság is, kurázsia is, hogy beleszóljanak sorsunk irányításába, akik azonban a bizottságok összeállításánál, egyrészt, mint esküt nem tett ügyvédek akkor még nem jöhettek számba, (azóta esküt tettek), másrészt újabban jutottak szóhoz azokban az érdekpérséletekben, amelyek az impérium óta nálunk kialakultak. A magyar társadalom különösen gyengén nyert képviselőket egyes bizottságokban, ha azt vesszük, hogy a magyar társadalom nemcsak zsidó vallású tagokból áll. Bár e sorok írója is a zsidó felekezethez tartozik. (vagy talán éppen ezért), nincs oka arra, hogy e tekintetben őszintén meg ne mondja a véleményét. Ezelőtt három évvel, — amikor még a mai antiszemita áramlat még ismeretlen volt — a hatóságok nagyobb bizalommal kezelték a zsidókat, mint a keresztény magyar társadalmat és így a bizottságok összeállításánál csak éppen elkerülhetetlen minimális számban voltak bekeresztény magyarokat a városházi életben. Feltűnő ez különösen a szűkegy bizottságban, ahol a magyarságot csaknem kizárólag a zsidók képviselik. A zsidóság teljes önzértelemmel jogosultnak érzi magát a magyar

kulturkérdések reprezentálására, de nem tartja magát viszont alkalmasnak arra, hogy a szorosan vett magyarság ellen mint ütőkártya kijátszassék és hogy a nagyváradi magyar színészet jó, vagy rossz soráért az ódiomot viselje. Mert hiszen nem kétséges, hogy a bizottságokban való részvétellel több ódiomot, mint érdemet arat az ember.

Mindebből az következik, hogy a bizottságok életképessége, munkakészsége, komoly hivatásteljesítése csak gyökeres reorganizálásuk után képzelhető el. Szerencsére, olyan prefektus vezeti ma a város ügyeit, aki Nagyvárad polgárságát tőlől talpig ismeri. Ó nagyon jól tudja tehát, kik azok a régi közéletből, akiknek kedvük, képességük és szinte jogcímük is van, hogy a város közönsége nevében megszólaljanak és akiknek a kinevezése új vérkeringést jelent a bizottságok munkájában, de tudja azt is, hogy kik bizonyultak a többségi és kisebbségi nemzetek tagjaiból aktívakká, a közügyek iránt érdeklődőnek az új impérium beköszöntése óta is. A román társadalomból is agilis, tetterkész és bátor férfiakra van szükségünk a városházán, nem pedig fejbőlöntő bácsikra, akik csak figurálnak, de nem funkcionálnak. Meggyőződésünk, hogy kellő átszervezés után addig is, amíg a készülő közgazgatási reform valamelyes választott testületnek életet ad, a bizottságok elevenebb, termékenyebb és eredményesebb munkát fognak kifejtetni, mint eddig és ha a tanács a bizottságok igazi aktivitását fogja látni, nem fogja őket olyan könnyedén nélkülözni, mint ahogy eddig tette.

Megkezdődött a lakástörvény vitája a képviselőházban

Bukarestből jelentik: A kamara tegnapi ülésén több kisebb bejelentés után Filipescu kéri a kormányt, hogy a románesti választásokon közreműködő bíráknak adjon utasítást az urnák lepecsételésére.

Marzescu igazságügyminiszter ezt feleslegesnek tartja, mert a bírák ismerik a törvényt és ha valamelyik bíró szabálytalanságot követne el, az ellen a megfelelő eljárást megindítják.

Ezután a kamara megismétli a szombati ülésen eredménytelenül lefolytatott szavazást és Lupescu képviselőt a Ház üléseiről 10 napra kitiltja Florescu képviselő bántalmazása miatt.

A kamara hétfői délutáni ülésén a személyes ügyben történt felszólalások után

Em. Dan előadó felolvasta a bizottság által előkészített tervezetet, amely szabályozza a bérlő és háztulajdonos közötti viszonyt.

Az általános vita

D. V. Toni (nemzeti demokrata) felszólalásával kezdődött meg. Megállapítja, hogy az államnak is nagy része van abban, hogy a lakáspekuláció elhatalmasodott. Ma például a szállodások fantasztikus számbaárak állapítanak meg, a kormány pedig egy lépést sem tett ellenük. Az évenként hozott lakástörvények csak rontották a helyzetet és megállapítható, hogy ezekhez

viszonyítva a most bemutatott javaslat sokkal jobb. Helyesli, hogy nem adják meg a szabad lakásforgalmat, ahogy azt a háztulajdonosok kérték. Helyesnek tartja azonban, ha a kisparosok és kiskereskedők szerződéseit is meghosszabbítanák. Az is helyes, hogy a bérlő jövedelme arányában adózik és kéri, hogy azoknak a bérlőknek az érdekeit, akiknek évi jövedelme meghaladja a 400 ezer leit, ne védje a lakástörvény. A lakáskérdés — mondja — koránt sincs megoldva ezzel a törvényvel és eszközöket kell keresni új lakások építésére. Ebben az irányban a külföld már lépéseket tett. Románia erre még nem is gondolt. Az építkezések segélyezésében hozott 1921. évi törvényt még nem alkalmazzák. Az állam első kötelessége, hogy tisztviselői részére lakóházakat építsen. A nagy vállalatokat is kötelezni kell, hogy építsenek lakásokat tisztviselőiknek.

Utána I. I. anu liberális képviselő szólalt fel és a kormány álláspontját védi.

Bukarestből jelentik: Az Indrumarea a külügyminiszter környezetéből arról értesült, hogy Duca külügyminiszter utasítására a román-osztrák tárgyalásokra küldött delegáció március 20-án utazik Bécsbe. Politikai körök lehetségesnek tartják a konferencia elhalasztását. A beszarábiai kérdésről a külügyminiszter brosu

rát készít, amelyben lefogja szögezni a kormány álláspontját. A delegáció elutazása előtt értekezlet lesz a miniszterelnöknél.

Panaszok az előjáróság működése ellen

A városi tanács figyelmébe.

Az őr-utcai előjáróság működése ellen már számtalan panasz hangzott el és a lapok is megemlékeztek arról, mennyi ácsorgás és utánjárás után sikerül csak egy-egy bizonyítványt, vagy véleményezést megszerezni. És akkor, amikor erre ismételtén felhívjuk a város vezetőurainak figyelmét, hangsúlyoznunk kell, hogy ennek egyáltalában nem az előjáróság vezetője, vagy az alkalmazott tisztviselők az okai. Annak, hogy az előjáróság képtelen ellátni a hatáskörébe eső teendőket, kizárólag a tisztviselőhiány az oka.

Az egyes kerületek és osztályok élén kitűnően képzett és lelkiismeretes tisztviselők állnak, de minden lelkiismeretességük mellett is képtelenek arra, hogy a rájuk bízott munkát elvégezhessék.

Vass Árpád kerületi felügyelőnek a hatáskörébe tartozik például a panaszfelvétel, a város egész családnévnyomtatása, a balesetvizsgálások és végül a munkásbiztosítás ügye. A régi rezsim idején minden egyes részortnak külön vezetője volt beosztott tisztviselővel és képtelenség feltenni, hogy most ezt a munkát egy ember elvégezhesse. És ha most panaszszal állunk elő: egy közönséges korhási ápolási díj elintézését napok alatt nem lehet elárni, mert egyszer nincs ott a tisztviselő, egyszer tárgyal, egyszer baleset-vizsgálaton van. Kit lehet okolni? A tisztviselőt semmivel sem!

Amikor két napi ácsorgás után Pópa Mihály előjáróhoz fordultunk panaszra, egyáltalában nem lepődött meg. Nem csodálkozik rajta, volt a kategorikus válasz. A tisztviselőim ha csak a részort-ügyeiket végeznék is, túl vannak terhelve. Pedig ezenkívül még számtalan feladatuk van.

— Most kezdődött a tavaszi állásfoglalás. Ezt házról-házra járva kell elvégezni. Ha az összes alkalmazottaimat mozgósítanám is, legkevesebb hat heti munka. Ezt követi a tavaszi egészségügyi szemle. Van erre a város minden kerületében egy tisztviselőm és egy nyomozóm. Képtelenek ellátni ezt a hatalmas munkát. De ezenkívül öt korosztály katonakötelest, huszre embert kell összeírni. Van egy másik diszkrecionális összeírásunk, szintén huszre embert kell lajstromba venni.

— Van ezenkívül az iparbíróság. Hetenként szabályszerűen, jegyzőkönyvekkel és kihallgatásokkal ötven-hatvan ügyet tárgyal le. De új közigazgatási akták is jönnek, azt is el kell intézni. Lehetetlen mind ezt a munkát elvégezni, pedig teljesen leegyszerűsítettük az ügykezelést.

Eddig Pópa előjáró nyilatkozata. A tanács régóta készülődik arra, hogy az előjáróság ügyét rendezze, de eddig csak újabb és újabb tisztviselő létszám redukálás volt az egyetlen ténykedésük. Ha a tanács beakarja olvasztani az egyes városi részortokba az előjárósági ügykezelést, jó. Vagy keressek más megoldást, de ne vegyék el a közönség idejét a kenyszerű ácsorgásokkal. Az előjáróság ügye most már megérte a végleges rendezése.

RÖFÜSÁRUK

szabó- és cipőszé béléssárk nagyban és kicsinyben a legolcsóbbak

GUTTMANNAL Nicolae Jorga (Zöldia-n.) és Vitéz M. (Nagyplácer) sarkai.

Vásznak batiszt-sifonok óriási mennyiségben raktáron.

Fátyol harisnyák

minden színben,

szövött divat keztyűk jumper selmek és pamutok

nagy választékban logólosóban, Molnárnál Boulevard Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 9. szám.

Vizsgáznak a vasutasok

A nagyváradi vasúti állomáson — mint már megírtuk — Dimitriu főfelügyelő előtt vizsgáznak a vasutasok. Alkalma volt illetékes helyen információt szerezni a vizsga eredményéről. Az eddig levizsgázott 200 vasutas feleletéből kiderült, hogy a főfelügyelő csak azok feleletét nem fogadta el, akik egyáltalában nem mutattak hajlamot a román nyelv elsajátítására s még a szolgálatban szükséges minimális anyagot se sajátították el 5 év alatt. De még ezeknek is záros határidőt engedélyez a főfelügyelő, akinek egy kijelentést írtak róla, mert ő a levizsgázottaknak azt mondta, hogy „láthatnak dolguk után” s ezt úgy értették, hogy „nézhetnek foglalkozás után”. A ki nem elégitó felelet kis százeleket jelent.

Volt vizsgázó, aki az előírások elolvasása után nem tudta megmondani, hogy mi van a szövegben, holott az előírás románul és magyarul ugyanaz, mert a MÁV és a CFR szabályzata közös szövegű.

A vizsgák tehát nem túlszigorúak s a vasutasok az első ijedelem után belátták, hogy a vizsgázatás jóindulattal folytatódik. Tulass tehát egyes újságok híre, hogy magasabbrendű ismereteket követelnek a vizsgázóktól. Dimitriu főfelügyelő állásban meggyőződhetett arról, hogy a románok s elfogott híresztelésekről Ionescu János forgatói főnöknek nem volt tudomása s távol áll mindan olyan gondolat, amely a vizsgázatást bizottság működését kellemtelen színben akarva feltüntetni, Ionescu János ez ügyben rosszalólag nem nyilatkozott.

A drága jég

A Husiparos szövetség megegyezést kötött a jéggyárral — Hat lei 75 baniért kapják a mészárosok a jég tábláját a jéggyárral

A városi üzemek nyereségének elosztása után röviddel közölte a jéggyár a fogyasztókkal, hogy a jég árát táblánként 7 leiről 12 leire emelte fel. Tekintettel a több százéves leies nyereségre ez az intézkedés érthető meglepetést keltett és a fogyasztók minden lépést megtettek, hogy megakadályozzák az áremelést.

Az akciónak azonban eddig semmi kézzelfogható eredménye nem volt. Holott tény az, hogy maga a prefektus sem helyesli a jégárak felemelését.

A nagyfogyasztók, elsősorban a mészárosok és hentes-iparosok a Husiparosok Szövetsége útján tárgyalásokba kezdtek a jéggyárral. A szövetség képviselőjében Robicek Ignác mészáros tárgyalta. A tárgyalások tegnap befejeződtek és a megegyezést meg is teremtették. A tárgyaló felek közül természetesen a mészárosok voltak azok, akiknek a helyzete nehezebb volt és ez a megegyezés egyik legjobb megvilágítója.

Eddig egy tábla — 13 kgr. jég — ára a gyárban 4 lei, házhoz szállítva 4'50 volt. Az új megállapodás 2 lei 75 banival emelte táblánként a jég árát. Így a telepen 6'75-ért, házhoz szállítva 7'25-ért kapják a jéget.

A kisfogyasztók részére szállított jég árát percentarányban is emelték és az eddigi ár helyett, mely a telepen 6 lei, házhoz szállítva 7 lei volt, most 10, illetve 12 leiért adnak egy tábla jéget.

Ebből az árból a közép-fogyasztók: így a kávéosok és cukrárszok még valami engedmenyt kapnak.

Megkérdeztük Kőszeghy József főmérnököt, mi az oka a jégárak emelésének és a következő felvilágosítást kaptuk:

— Megdrágították elsősorban a jégárakat az, hogy a villamosáram díját az 1923. évi kilowattontként 150 bani helyett 250 banira emelte a villamosmű, kilátásba helyezve újabb emelést is. De drágultak a vegyszerek is és az ideai költségvetésbe 100 ezer leit kellett felvenni gépjáratásokra.

— Tévedés azt hinni, hogy a jéggyár, amely altruista üzem, úgy kalkulálta volna az árát, hogy százszoros nyereségeket érjen el. Nem. De a múlt nyár hosszú, száraz

volt, ami megnövelte a jégfogyasztást. Ez hozta azután a nyereséget. Viszont ha rövid, hűvös nyarat kapunk, megérhetjük, hogy az idei szezonban veszteségünk lesz. Erre is kalkulálnunk kell. Ha nagyobb nyereség volna, annak túlnyomó részét új befektetésbe fektetjük be. Határozottan kijelenthetem, hogy más városokban: Aradon, Temesváron, Kolozsváron már a múlt évben magasabbak voltak a jégárak annál, mint amit mi csak most az ideai állapítotunk meg.

Apolló mozgószínház

Szerda — csütörtök

DICKENS

a világhírű író önéletrajza.
Az idejny irodalmi szenzációja.

Copperfield Dávid

Dickens regény életkép.
7 felvonás és előjáték.

Főszerepben:

Gorm Schmiedt
Margarethe Schlegel
Martin Herzberg
Eise Vielsen
Karen Winther

Atlantic film. Atlantic film.

Tavaszi ujdonságok

Eredetileg angol és
felöltő szövekek nagy
választékban érkeztek.

Horbáitz

uri szabó, Gen. Moson (Mézey Mihály)-u. 4

Házi harisnyák — — — 20 Leitől
Flor harisnyák — — — 55 Leitől
Selyem flor fátyol harisnyák 90 Leitől
minden színben. Férfi harisnyák
és soknik **olcsó árakban**

Fischer

áruházában, Sas-passage.

Vegyünk!

Női cipőt Gondánál.
Férfi cipőt Gondánál.
Gyermekek cipőt Gondánál.

TEKINTSE MEG!

Világvárosi kirakatainkat!

Gonda Testvérek

cipőáruház

Bulevard Regele Ferdinand (Rákóczi)-ut 5.

Külön mérték utáni osztály.

A katolikus nőtársadalom nagy akciója a nővédelemért

Dr. Bjelk Imre apostoli kormányzó 48 ezer leány adománya — Cselédotthonok állítanak föl — A K. h. Nővédő közgyűlése

Számtalanszor hangoztatott nyomor és szenvedés után biztató reménysejtel és felemelően megnyugtató tudatot nyújtott a Katolikus Nővédő Egyesület tegnap közgyűlésén felolvasott jelentés az egy-let egy évi működéséről. Statisztikai számok igazolták eleven realitáskulak, hogy az egyesülethez nem hiába fordulnak a beteg családok, szegény elhagyatott özvegyek segítségért. De megtudtuk azt is, hogy a nővédelem terén jelentőségteljes munka mellett új, nagyarányú nővédelmi akciók értek meg a megvalósulás stádiumáig. A közgyűlésen, amely a Kath. Kör választmányi termében folyt le, megjelent dr. Bjelk Imre apostoli kormányzó is és több, mint száz tag, akik az egyesületben állandó eredményes munkát végeznek.

Rázzuk föl a társadalmat

Dr. Kassay Kálmán elnökö nyitotta meg a közgyűlést. Lendületes, lelkes beszédében üdvözölte a tagokat, de megnyitójának hangja és tartalma riadó volt a város nőtársadalmához. Buzdító szavakkal hívta fel a tagokat, hogy értesítsék meg a város asszonyaival, leányaival, hogy a kereszténység nem szavakban, hanem tettekben nyilvánul meg. A nyomor, a szenvedés növekszik, a háború okozta elhagyatott, tönkre ment beteg nők száma nagy. Rázzuk föl a katolikus közönséget — mondotta — és tömörítsük a keresztény jeleszavak alatt, serkenve őket több odaadásra, több munkára s több áldozatkészségre.

Az elnökö, aki maga a példaadás a nővédelmi munka terén, felhívásával nagy hatást tett a közgyűlésre s bizonyosra vehető, hogy a kibocsátandó taggyűjtő levek csoportosulni fog a társadalom valóságos különbség nélkül, amint felekezetre való tekintet nélkül nyújtják segélyüket számtalanszor nemcsak nőknek, de férfiaknak is.

Kevés a jövedelmi forrás

Ezután Gyálókay Antáné elnökö a szegény ügyről tartotta meg beszámolóját. Csak estélyek jövedelméből van bevétele az egyesületnek, amely 350 elaggott nőt és családát részesít állandó segélyben. Számtalan közöttük a beteg, vagy az u. n. szemérmes szegény. Most dr. Bjelk Imre püspök, apostoli kormányzó sietett segélyére az egyesületnek és tekintve, hogy a püspökségnek jelenleg semmiméltó bevétele nincs, magánvagyonából havi 4000 lelt, illetve évi 48 ezer lelt adományozott. Önkéntes adakozások után 100 méter fát tudtak kiosztani a szegényeknek, melyből 75 métert a püspökség adott. Három tüdőbajos nőt pedig kérésükre dr. Karácsonyi János püspök — szanatóriumba helyeztet el, sajátjából fizetve az ellátási költségeket. Dr. Kassay Kálmán ingyen gyógyította a szegény betegeket, Ráber, Rutkay gyógyszerészek és az Irgalmas rend gyógyszerháza ingyen adta a gyógyszereket. Az egyesület nyolc gyermeket nevelt saját költségén a Szent László és Szent Vince intézetekben, nevelésükhöz a Szent Antal perselyből hozzájárulnak Lesztván Endre és Brösztel Lajos plebánusok. Lakatos Zoltán és Kolozsvári Sándorné 812 állásukhoz jutattak munkához, 320-at pedig állandó foglalkozáshoz nagy utánjárás után. Karácsonykor cipőt és ruhát osztottak szét a szegények között és a gyermekeknek karácsonyi ajándékot. Az iparosok kongregációja taggyűléssel és a kórházak látogatásával, betegek segélyezésével vett részt az akcióban. A nővédő tagjai az egyesületben állandó inspekción tartanak, ez évben 936 órát tartottak.

Kirch Árpádné a gyorssegélyről tesz jelentést. Tizenegy rendkívüli és 168 gyorssegélyt osztottak ki pénzben, de tömörten cipőt, ruhát a szegények között.

Gyöngyössy Istvánné az urleányok körének hatásos nővédelmi munkásságát ismerteti. Jablonczky Erzsike az Agnes leánykór munkájáról tesz jelentést, egyben kéri, hogy

könyveket adományozzanak

a tagok könyvtárosaikból, hogy a szegény leányokat szellemi táplálékkal is elláthassák.

A német leányok megmentését

célozza a német leánykór s a Margit leánykór a hasonló sorsban levő leányokét. E két szakosztályról dr. Személyi Kálmáné jelent, hogy eredmény-

nyel dolgoztak. A német és osztrák leányokat, hogy megóvhassák a külső rossz befolyástól, állandóan foglalkoznak velük. Tizenkét tag látogatja a kör összejöveteleket, amelyekben többnyire Szilágyi M. Dózsa tanár tart előadást a gyermeknevelésről, illetőleg a hasonló életükbe vágó kérdésekről. A leányok minden hónapban pontosan járulnak a szent áldozáshoz. Az állásnékülteknek az Orsolya-zárdában leányotthon létesítettek, hogy a leányok ne legyenek rákényszerítve kétes erkölcsi helyeken meghúzódni kenyéértelenségük idején. Eddig 18 leány nyert így elhelyezést a zárdában.

Cselédotthonok állítanak föl

Szilágyi M. Dózsa kifejti, hogy a német leányok helyzete nagyon súlyosbodott. Az utlevélkérdésnek a sziguranca nem ismeri Seipel osztrák kancellár megállapodását Bukarestben. Indítványára a közgyűlés kimondja, hogy felkéri Negulescu ezredes nejét, legyen segélyére a sziguranca a Nővédőnek az ügy rendezésében. Hangsúlyozza végül, hogy a cselédotthonok feltételül kell állítani.

Szép és tartalmas beszámolót tartott ezután Kolb Rezsőné az egyesület kulturális mozgalmairól, estélyeiről és kulturdélutánjairól, majd Follmann Géza pénztáros jelent, hogy 81700 lei volt a bevételek, a maradvány 2687 lei. Szilágyi Dózsa ismét visszatér a cselédotthon kérdéséhez, melynek felállítását sürgeti, de egyben kijelenti, hogy sohasem uralkodott olyan pártatlan buzgóság s egyetértés az egyesületben, mint most, s ezért háláját nyilvánítja a vezetőségnek.

Az apostoli kormányzó áll a cselédotthon ügyének élére

Most Bjelk Imre apostoli kormányzó áll fel:

— Buzgó, őszintén és önfeláldozó működéséért az Isten jutalmazza meg Önöket, további munkájukhoz adjon erőt, türelmet. Részemről főpásztori hálás köszönetemet nyilvánítom s ígérem, hogy nemcsak szóval, de tettel is támogatni fogom működésüket. S hogy a Nővédő a cselédotthonok felállítására, fogjunk azonnal hozzá létesítéséhez. Eddig is tettem, de ezután többet fogok tenni a nővédelemért, felkérem a káptalant is segítségül. Kérem a holnapi napra már két tag jöjjön hozzám, hogy a cselédotthon gyors felállítását megbeszéljük s minél hamarabb meg is szervezzük. (Eljenzés és taps.)

Ezután a választást eljötték meg. Egyhangú lelkesedéssel újból elnöklő választották dr. Kassay Kálmánt. Alelnökök Gyálókay Antáné, dr. Személyi Kálmáné, Kolozsvári Sándorné, Kolb Rezsőné, Nagy Farkasné, Lakatos Zoltánné. Pénztáros Kirch Árpádné. Választmányi tagok lettek: Beliczay Elek, Erdély Zoltánné, dr. Gelbert Ottóné, özv. Grünwald Henrik, özv. Gyálókay Antáné, Horváth Árpádné, ill. Horváth Ferencné, Jablonczky Erzsike, özv. Jelinek Ferencné, Jelinek Gézánné, özv. Kirch Árpádné, Kolb Rezsőné, özv. Kolozsvári Sándorné, Kuchta Endréné, Lakatos Zoltánné, özv. Lapu Károlyné, Lehmann Endréné, Nagy Farkasné, Nickl Mariska, özv. Patkó Aladárné, dr. Papp Sándorné, Szabados Pálné, Székely Irma, Toperczer Tiborné, Vasas Istváné, Veress Erzsike, Brösztel Lajos, Gálffy Sándor, Imrik S. Zoltán, dr. Kravianszky Mór, dr. Lesztván Endre, Halász Gyula, dr. Schriffert Béla, Áts Gusztávné, dr. Demetrovits Elek, dr. Olasz Béláné, dr. Roszkopfi Béláné, Mátyás Pálné, Matolay Olivérné, Kolontáry Jánosné, Krausz Samuné, Hanzlián Edéné, dr. Gyöngyössy Istvánné, Zöldy Bertalané, Schwartz Józsefné, özv. Olasz Béláné, Katalin nővér, Kovács Kandik.

Köszönet a sajtónak

Az elnökö ismételtén a taggyűlésre hívja fel a tagokat, utána Szilágyi M. Dózsa indítványozza, hogy a napisajtóból a Nagyvárad-nak különösen mondjanak köszönetet és Peredy György újságról, aki altruista céljait mindig megértéssel támogatja. Egyhangúlag elfogadják.

* Felhívás az asztalos iparosokhoz. Felkérjük az Ipartestület kötelekébe tartozó összes asztalos iparosokat, hogy folyó hó 19-én, azaz szerdán délután 6 órakor az Ipartestület helyiségében olcsó anyagvásárlás biztosítása céljából értekezetre okvetlenül teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

* Regele Ferdinánd (Rákóczi) uton legolcsóbb bevásárlási forrás női divat-árakban. Consum áruház Moskovits-palota sarok.

Nincsics nyilatkozata a magyar kölcsönről

Belgrádból jelentik: Nincsics külügyminiszter tegnap hosszabb nyilatkozatot adott Magyarországi jótéteti kötelezett segének kérdésében.

Nincsics szerint a nemzetközi bizottságok minden kétséget kizárólag megállapították, hogy Magyarország nem tudja fizetni reparációs adósságait. Ennek következtében két terv alakult ki. Az első terv a Heberté, mely az összes jótéteti kötelezettségét öt milliárd aranykoronában kívánja megállapítani. Fizetési feltétel lett volna, hogy Magyarország 1923-tól 1926-ig évi ötven millió aranykoronát fizessen.

Ezzel szemben az olasz terv a konszolidáció időpontját 1926-ra kontemplálja s a kamat és amortizáció is ettől az időponttól kezdve lett volna fizetendő.

A kisantant a tanácskozások kezdetén elvben amellé foglalt állást, hogy a magyar kormány megkaphassa a kölcsönt, mert nézte az volt, hogy egy állam pénzügyi rendjének feltétlenül hatása van a környező államokra. Magyarország kötelezte magát bizonyos szén és vasutanyagszállításra. Döntés után a jótéteti bizottság ez év február huszadikától hozzájárult a zálogjogok felfüggesztéséhez s ettől fogva Magyarország a szénszállítástól eltekintve, egyelőre minden fizetési kötelezettség alól fölszabadul. A kisantant a magyar kölcsönrel kettős feladatot oldott meg. Egyrészt rásegítette Magyarországot a konszolidáció utjára, másrészt saját érdekeit erősítette meg.

Értesítés!

Bécsi AUGUST ROTH karmestert és elsőrangú szalonzenekarát sikerült a

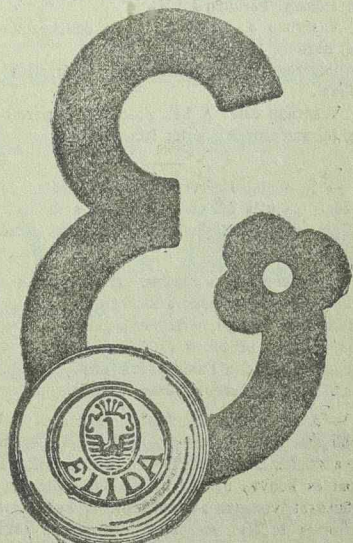
Palace-kávéház

tulajdonosainak rövid időre nagy áldozatok árán prolongálni, hol esténként tartja művészi hangversenyét!

Esőernyőt

minden kivitelben készít

Rosenberg Testvérek Nagyvárad
Str. Nicolae Iorga (v. Zöldia-utca) 8.
Behuzás gyorsan készül!

FÜRDŐSZAPPAN
világhírű

A „paszulyvári” a miniszteri székig

Bud János magyar pénzügyminiszter
nagyváradi diákja

A magyar politikai életben sokat emlegetik az utóbbi időben pénzügyminiszterül Bud János közéleti miniszterét. Kétségtelenül tudják, hogy Bud János Nagyváradon járt iskolába, a premonrei gimnáziumba s a gör. kath. internátusnak volt növendéke.

Bud János a máramaroszi gör. kath. román vikáriusnak, Bud Titusznak volt unokaöccse, papi családból származott s az ötödik gimnáziumba került Nagyváradra. Dr. Miculas Gheorghe, gör. kath. kanonok még emlékezik rá, hogy alatta járt néhány osztálytal s a gör. kath. internátusban — akit tudvalegőleg tréfásan paszulyvárnak neveznek — nevelkedett, ott, ahol a román intelligencia alapos kiképzést nyert. Innen indultak pályájukra püspökök, kanonokok, orvosok, ügyvédek, államférfiak, magasrangú tisztviselők, az erdélyi románság vezetői: Vance János érsek, Pop—Szilágyi Jánostól kezdve Stan Florian püspökig.

Dolgozószobájában találjuk dr. Miculas kanonokot, az internatus és szeminárium kormányzóját. Azokat az iratokat tanulmányozza, amelyeket összegyűjtött, hogy megírassa a szeminárium történetét.

— Rengeteg anyagom van összegyűjtve mondotta a tudós kanonok, a 131 éves szeminárium történetéhez. Sok eredeti okirat, irás, lejegyzet, emlékszem Bud Jánosra, szerény, okos, művelt diák volt, jó tanuló és alkalmazkodó. Csendes modorával s magaviseletével mindenkivel megkedvelte magát. Itt a protokollum, amelybe 1792 óta bejegyezték a szeminárium növendékeit. Nézzük csak.

Nézzük a jegyzeket, végre ráakadunk: 1894—1895-ben az ötödik gimnáziumba iratkozott be Bud János, aki Máramaroszigetről jött. Mindenképp praedarus, színeseles, kitűzős ellene nincs. Kiváló tanuló. 1898-ban végzett, a premonreiekkel kitűnően értett. Innen Budapestre ment az egyetemre s onnan a kereskedelem miniszteriumba. Mindenki szerette s csak növelte jó hírét a „paszuly”-várnak, ahonnan a kiváló növendék származott.

(sz. d.)

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szerda: Zsidónő, opera-repriz bérleten kívül.
Csütörtök: Baccarat, A) bérlet 93. szám.
Péntek: A farkas, B) bérlet 94. szám.
Szombat d. u.: Szulamith, mérsékelt helyárakkal.
Szombat este: A kék postakocsi, operett-udnóság először, bérleten kívül.
Vasárnap d. e.: Bihari Ákos emlékeztetőre Martiné, kezdete 11 órakor.
Vasárnap d. u.: Levendula, mérsékelt helyárakkal.
Vasárnap este: A kék postakocsi, operett-udnóság, harmadszor A) bérlet 95. szám.

— Zsidónő. Halévi gyönyörű zenéjű operája a Zsidónő ma este bérleten kívül lesz a színház műsorán az operagyűjtessel, Várdi karnagy vezénylete mellett.

— Baccarat és a Farkas. E két világot bejáró irodalmi sikerű mű lesz a színház műsorán e héten. Csütörtökön este A) bérletben a Baccarat, Bernstein híres darabja, pénteken este B) bérletben Molnár Ferenc vígjátéka, a Farkas kerül színre. Mindkét darabban a nő főszerepet Jósika Mici játssza.

— A kék postakocsi. Az idei szezon egyik legnagyobb sikerű operettjévé fogja bemutatni szombat este a színház s ez a Kék postakocsi, melynek zenéje, táncai és kedves meséje nálunk is sokáig fog nagy közönséget vonzani a színházba. A kék postakocsi az összes erdélyi színházok nagy sikerű műsorában már, nálunk e kedves operette az operett együttes kiváló foglalkoztatás és pedig Kovács Káti, Zilahy, Pogány, Borovszky, Pattantyús, Madag, Galambos, Földes, Sorri, Bereng és Békési. A kék postakocsi operettját szombat és vasárnap bérleten kívül adják, hétfőn és kedden bérleten kívül adják.

soron. Az operettet Hetényi főrendező rendezi és Szathmári karnagy vezényli.

— Sulamith és Levendula. E két nagyszerű operett lesz a délutáni előadások műsorán és pedig szombat délután a Szulamith, melyben részben az operagyűjtés tagjai és az egész operettszemélyzet

is résztvesz, vasárnap délután pedig a nagy sikerű táncos operette, a Levendula lesz a színház műsorán részben új szereposztásban, mindkét előadás mellett helyárak mellett lesz megvásárolva, melyre tanácsos lesz elővetelben megvásárolni a jegyeket.

LEGUJABB

Szabadlábba helyezték a csongrádi bombamerénylőket

Szegedről jelentik: A csongrádi bombamerénylet ügyében érdekes fordulat állt be. Pirooska János főhadnagy és Pirooska György, akiket huszonnégyrendbeli gyilkosságra való szövetkezéssel vádolt az ügyészség, a szegedi vádtanácshoz kérvényt adtak be, amelyben szabadlábba helyezésüket kérik.

A vádtanács mai ülésén elrendelte mindkettőjük szabadlábba helyezését öt száz hold föld óvadék ellenében. Balázs

A görög király elutasította a pártok követeléseit

Athénből jelentik: György király visszautasította a görög pártok azon követelését, hogy trónjáról önként lemondjon.

Harding nem vállalja a magyar fóbiztosi tisztséget

Budapestről jelentik: A lapok értesítése szerint Harding nem vállalja a magyar jóvátételnél a fóbiztosi tisztséget, így Zimmermann ausztriai fóbiztost szemelték ki helyette.

Elítélik a Világ szerkesztőjét

Budapestről jelentik: A törvényszék Szeszták tanácsa ma tárgyalta Pekár Gyula sajtópörét, amelyet Feleky Géza, a „Világ” szerkesztője ellen indított. Feleky

Sándor ügyész a határozat ellen felfolya módott és most az ügy a szegedi tábla előtt van. A tábla döntéséig fogva maradnak.

A másik érdekes fordulat az ügyben az, hogy a börtönőrök jelentették a vizsgálóbíróknak, hogy Sinkó László, Fülöp Andor, Bölönyi Miklós vádlottak, akik szintén a csongrádi bombamerénylet ügyében vannak letartóztatva, vissza akarják vonni beismert vallomásukat. A vizsgálóbíró meghallgatja ki őket.

A Világban megtámadta Pekárt, mert egy beszédében kijelentette, hogy a magyar ifjúság méltó vezére Héjjas. Feleky kijelentette a tárgyaláson, hogy Héjjasat Francia Kiss Mihályt közönséges gyilkosoknak tartja és hajlandó elégtételt adni Pekárnak, ha a Héjjasékról tett glórifikáló nyilatkozatát visszavonja. A bíróság sajtó útján elkövetett rágalmazásért Felekyt 14 napi fogházra és százezer korona pénzbüntetésre ítélte.

Április elején kezdődnek az angol—orosz tárgyalások

Londonból jelentik: Mint előrelátható volt, Nagybritannia és Oroszország közt a politikai és gazdasági tárgyalásokat április első hetében fogják Londonban megkezdni. Angol részről a miniszterelnök személyesen ellenőrzi a tárgyalások folyását.

felé. Nagyváradról a Hillinger és Illés bankház tett ajánlatot a vásárpénztár vezetésére. A vásárpénztár állategészségügyi rendezését Hasas Sándor megyei főállatorvos készíti elő.

— Tavaszi vásár. A kétnapos tavaszi vásáron, mint dr. Hasas Sándor megyei főállatorvos nekünk jelenti, a felhajtás nagy volt. Fajbikákban nagy volt a vásárlás, tenyészbikák 8—16.000 lei mellett cseréltek gazdát. Érdekes, hogy ezeket a fajállatokat kistenyésztők vezették a vásárra. Lőfelhajtás óriási volt s nem volt drága a ló, Aradról gyönyörű lovakat hoztak. Átlag 10.000 lejelt kelttek. Tehenek 5000 lejert kelttek. Húsexportra ökrök 12—15000 lejert kerültek piacra. Sertés kevés volt.

Megérkeztek eredeti angol szövetkülönlegességeink.

PACSAJ és CZITROM
uri szövetek, Sírada Csengeri-utca 1.
Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Egyedüli üzem, hol a Lizré kalapokat átalakítjuk, és minden színre festjük.
Bást kalap . . . 100 Lei
Tagál kalap . . . 220 Lei
Lizré kalap . . . 300 Lei
Ramaye kalapok . . . 350 Lei

30—100 százalékkal olcsóbb, mint bárhol Spate, drót, selyem, bortni, stb. összes női kalap kellek

König kalapgyár

Str. Sjt. Ladislau (volt Körös)-utca 16.

Hírek Tatu gazdasági tanácsos áthelyezéséről

Hivatalosan még nem közölték az áthelyezést

Tegnap az a hír terjedt el a városban, hogy a tisztviselőket ellenőrző és előléptető bizottság szombati ülésén úgy határozott, hogy a gazdasági hivatal kiadásainak csökkentése céljából dr. Tatu Miklós tanácsost elhelyezik a gazdasági hivatalból és a kihágási bíróság vezetésével bízzák meg.

Tény az, hogy dr. Tatu kitűnő jogász, aki képességeit értékesíteni tudná. Dr. Tatu tanácsos áthelyezésével kapcsolatban a következő áthelyezések híre terjedt el: Kolontáry János aljegyző átveszi a volt népjóléti ügyosztály ügykörének vezetését. Dr. Sándor Jánost az előjárósághoz helyezik, viszont az előjáróságtól Kolontáry addigi helyére, az illetőségi ügyek kezelésére Ehrlich Imrét helyezik át. A kihágási bíróság élén, viszont dr. Tatu ezt az áthelyezést degradálásnak tekinti és nem valószínű, hogy elfogadja. Egyelőre, tekintettel arra, hogy egészségügyi állapota nem teljesen kielégítő és a múlt évben nem kapott szabadságot, egy hónapi szabadságot kért a polgármestertől.

Megkérdeztük az áthelyezésekre vonatkozólag az illetékeseket, de semmi felvilágosítást nem kaptunk. Az álláspont az, hogy az egyes reszortok költségvetését, ha lehet és nem megy a munkamenet hátrányára, csökkentsék. Ez a legfőbb fórum véleménye is. Viszont egyesek lehetetlennek tartják, hogy Tatu tanácsost így áthelyezzék, alacsonyabb hatáskörű állásba.

Hivatalos értesítést még egyik áthelyezett tisztviselő sem kapott.

Visszahívták a bukaresti kanadai konzulátus teljes személyzetét

A városi kirándulás következményeként — új rendszer az amerikai utlevelek megszerzéséhez

Pár héttel ezelőtt megjelent Nagyváradon a kanadai konzul és az N. Brück házastársaság tekei-utcai irodájában felütötte diplomáciai szállását. Kanadai vizumokat osztogatott Edmond Lang kanadai vizum-officer, Reichbach úr, az N. Brück-cég bukaresti vezérigazgatójának társaságában. Canadába utazik most boldogboldogtalan, mert oda nem kell bevándorlási engedély, mint az északamerikai Egyesült Államokba.

Szokatlan volt, hogy egy diplomáciai megbízott utazhat az országban és vizumokat osztogat. Még szokatlanabb volt, hogy a kanadai meghatalmazott egy hajóstársaság irodájában székelt és

senki másnak nem adott vizumot, csak az N. Brück-cég utasainak.

Az pedig, amit a kanadai konzul úr elutasításán napján tudtunk meg, mindenképpen meglepett, hogy a 10 dolláros vizumért hiszékeny magyaroktól 25 dollárt szedtek a hajóstársaság emberei.

Nagyváradon két nap alatt mintegy 800 útlevélet vizumoztak le, darabját 25 dollárért. Minden vizumon 15 dollárt kerestek és ebből az összegből tett ki minden bizonnyal a kanadai konzul ideutazási költsége is.

Az így előállt többet 12.500 dollár, ami kétféleképpen felel meg.

A kanadai konzul városi kirándulására a fentiek szerint nem fizetett rá az N. Brück-cég sem. Most azután váratlan érdekes fordulat állt be az ügyben. Mint bukaresti tudósítónk jelenti

a kanadai kormány visszahívta a konzulátus egész személyzetét és ezentúl nem lesz Bukarestben vizumadásra jogosított kanadai konzulátus.

hanem a nyugati kikötőkben lesznek vizumozó állomások.

Ezzel elejét vették a nagy méreteket öltött kanadai kivándorlásnak is.

A parlament — mint ismeretes — az állampolgárság ügyében hozott a napokban nagyfontosságú határozatot. Eszerint román állampolgár mindenki, aki 1918. december elseje előtt a mai román területen állandó lakással bírt. Az amerikai útlevelek kérvényhez ezután nem elegendő a szimpla illetőségi és születési bizonyítvány, hanem az illetőségi hátlapjára a helyi hatóságoknak rá kell vezetni, hogy az illetőségi bizonyítvány tulajdonosa 1918. december elseje óta nem optált idegen állampolgárságra.

Csak ilyen illetőségi bizonyítvány alapján állít ki a külügyminisztérium amerikai útleveleket.

A bevándorlási engedélyek ügyében is változás állott be, — mint bukaresti tudósítónk jelenti. — Ezentúl csak az a bevándorlási engedély törvényes, amelyet a washingtoni román konzulátus felülbílyegez.

Bankházak deviza-üzle'tei a törvényszék előtt

Három helyi bankház tönkbe került tegnap igen érdekes körülmények között. Engel Kornel, a Buzari Bank, Darvas Lajos, a Gazdasági és Orvosi Reményi, a Dacia Bank igazgatói azzal a kényszerrel voltak kénytelenek, hogy deklaráció nélkül kötötték deviza-üzletet. A törvény tudniunk elől írja, hogy minden valuta adás-vétel alkalmával deklaráció ántando ki a nyilatkozatban, hogy kell az idegen pénznem szükséges volta. Minden személy egyszerre csak száz dollárnyi összeget vehet igénybe a további valutavásárláshoz a devizaellenőrző bizottság engedélyével.

Ezzel szemben Askenázi Helénél, az ismert Askenázi rabbi leányánál, kétszáz dollárt a hatmillió magyar koronát találta a kincstár vezetője, mely átváltásból származott. Askenázi Helén az idegen pénzre vonatkozólag azt adta elő, hogy a kétszáz dollárt az Engel-bankházból vásárolta a koronákat azért akarta bevéltani, hogy abból kolozsvári rokonainál tartózkodását fedezze. A koronabevétellel Oseians Wilf ismerősét bízta meg.

Dr. Remenyi és tisztviselői előadták, hogy a törvényes formák betartásával jártak el. Wilfnek csak egy bont adott azzal, hogy

Askenázi Helén, mint a valuta tulajdonosa, jöjjön el és a kifizetett deklarációt írja alá. Wilf ezzel szemben a bont a pénztáros kisasszonytól — aki nem ismerte az ügyet — delután bevéltotta.

A gróf Nesselrode tanács a bizonyítási eljárás kiegészítéséig a főtargyalást elhalasztotta. A deviza-üzlettel foglalkozó bankok élénk érdeklődéssel kísérik ezt a pert melyet jelentős eredményezett, mert a szigorú devizatörvény a kihágás büntetésének maximumát egymillió leiben állapítja meg.

Uri fehéreneműek

méret szerint

Róth M. Ulóda cégnél, Mária királyné-lér 3

Elsőrendű frissen őrölt kocsiban és nyiban kapható bármely mennyiségben a

Banca Frontiera áruosztályánál,
Strada General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 2
Telefon 610. T. telefon 610.

Szilágyi Ernő

selyem és nőidivat különlegességek áruháza

Oradea-Mare, Bulew. Regele Ferdinand. (Rákóczy ut.) 8

a legújabb divat különlegességek

u. m. selyem csipke szalag, harisnya, zsebkendő, belső árúk: valamint a legszebb creppek és grenadinok orrálási választékban raktárra érkeztek.

Öfelsége Mária királyné filme

Az élet virága

4 nagy felvonásban látható

szerdán és csütörtökön a

„Vigadó” mozgószínházban.

Tavaszi nyári női kalap
ujdonságok nagy választékban, a legolcsóbb árban

Nagy Mihály Reg. Ferd. (Rákóczi)-ut 12
— Női és férfi kalapok alakítását a legújabb divat szerint készítik. —
Kicsinyben és nagyban elárulás.

SENKI FIA

- REGÉNY -

57

Írta: Lovassy Andor.
(Minden jog fenntartva.)

— Szóval ravaszskodik a kis öreg, — jegyzé meg Csótár, — szóval bizalmatlan. Jó, hogy mondd, jó, hogy láttad. Lehet, hogy még hasznát vesszük ennek a fedezésnek. A hálátlan! Urrá teszem, pénzzel tömöm és lám, lám! Ilyen a lengyel. Szavalni tud, hogy a lengyel és magyar testvér, hogy összetart s ime már is dugdossa a pénzét, azt a pénzt, amit tőlem kaptam. Na, megállj Kázmér, megállj!

Csótár egészen magánkivül volt. Felizzgatta a hálátlanság; a leány pedig megcirógatta az orcáját és csitította: — ne haragudj szegényre, nem tehet róla, ha fél az új világtól, az új élettől, ha gyanakvó, ha bizalmatlan. ...

— Én hozzám bizalmatlan? Én hozzám?

— Hátha nem is te előled rejtegeti a pénzét, hanem esetleg az inség napjaira tartalékba, biztonságba helyezi s majd közli veled.

— Na, majd meglátjuk.

Már ebédhez indult a társaság; Miklós és Erzszi is indultak az étkező felé. Szemközt jött velük Kázmér. Rajta volt a kávébarna őszi felöltő, a wertheim szekrény.

— Hát te ebédhez se veted le a felöltődet — szolt Csótár.

— Hűvös az idő, barátocskám s nálunk Lengyelországban sokszor téli bundában ülünk asztalhoz, — válaszolt kissé megzavarodva a lengyel.

Ettől kezdve aztán éjjelnappal a kávébarna felöltőben járt és hált Szmolenszky Kázmér. Takaró helyett is azt terítette magára. Különben is már csak pár napi járó földnyire voltak az új világtól.

Mikor megérkeztek és Amerika szabad földjét érezték a talpuk alatt, mind a hárman, önkénytelenül nagyot sóhajtottak; de legnagyobbat sóhajtott a lengyel.

— Na most hova menjünk és mihez kezdjünk, — szolt aggodalmasan.

— Hova menjünk, mihez kezdjünk? — ismétlé a kérdést Csótár Miklós — én semmihez se kezdek; Erzsivel beszállok egy előkelő hotelbe, szétnézek ebben az idegen világban, megtelepszem itt New-Yorkban s mikor már pénzem fogytán lesz, csak akkor kezdek gondolkodni azon, hogy mihez kezdjek.

— Igazad van Miklós — kiáltott a lengyel, — legalább élvezzük az életet és a szabad hazának szabad levegőjét. Csak hogy én mégis jónak látnám, ha nem egy előkelő, hanem valami másodrendű vendéglőbe szállanánk. Ugy tovább tart a pénzünk, ha takarékoskodunk.

— Ugyan kázmér, ne légy olyan smucig, ne gordolj a gorddall, tarts velünk. Te, akinek az ősei a varsói királyi palota termeiben ...

— Hagyd az őseimet, hagyd a varsói királyi palotát; én nem megyek drága helyre. Több nap, mint kolbász. Isten veletek! Hova szálltok?

— Nekem az „Astoriát“ ajánlotta egy ur a hajón, — válaszolt Csótár.

— Nekem meg a „Veres ökröt“. Szeretsz vusztok!

— Remélem, mielőbb látunk — szolt kacérul kacsintva Boglár Erzszi, — ugye meglátogatasz bennünket Kazikám?

— Természetesen. Akár minden nap, — szolt és bicegve igyekezet egy egyfogatu bérkocsi felé.

— Hó, megállj Kázmér! — kiáltott utána Csótár.

— Na, mi az?

— Hát miért sántítsz? Hiszen itt már veszélyen kívül vagyunk.

— Részint azért sántítok, mert hozzá szoktam, részint azért, mert az utlevelembe bele van írva, hogy: „különös ismertető jele, ballábára biceen.“

(Folyt. köv.)

Gyorsírás
(magyar-német)
gépirás
könyvvitel
12 év óta legjobban
Donát-nál
Str. Gojdu
(Beöthy Ödön-utca)
30. szám.
Előkészítés
magánvizsgákra.

Korom Mihály
uri szabó, Csengeri-utca 14

Elvállal a legújabb divat szerinti öltönyöket, ragánokat és leőleket 521

Str. Regele Ferdinand 9.
ösv. Petri Árpádné lát-szeiész üzletében van

HERBST

ékszerész és óras rak-tára aranyat, ezüstöt, briliánsokat magas ár-ban vesznek.
Megérkeztek a schweici zsebórák.

L. Leichner
Berlin

Csak ezt a szépségpudert használhatja állandóan. Az ön arcára akkor valóban bizenitus és kozmetikai apolást nyer. Egyben olyan markaju puderje van, amely a viláppiacon uról-rhetetlen sikert mutat. A Leichner-féle zsír-puder egy f. század óta nemcsak a szépség-polásnak, hanem az összes utazásoknak is az alapja. A tudományon őszzealított Leichner gyártmányok mindenütt kaphatók. Teljes hatasu színárnyalatával és parfümözésekkel az elegáns hölgyek számára az egyedül igazi puder.

Minősége elsőrangul

Kérjen mindig Leichner-pudert, zsebpudert, arc-pudert, Cold-kremet, ajk, szem- és arckrémeket, Crém-Lyretet, színhazi-rouge t, lipi mtejet, new cosmeticot, rozsavitet.

Vezérlerakat:

Drog. Mag. Pharm.
Gläsner & Sachler

MASITS szücs

Sirada Vlahuta (Szent János-utca) 2

zörme áru

nyári gondozása

molykár elleni megóvás biztosításával

átalakításokat és
javításokat vállalok.

Közföldre utazóknak

Utlevél és Vizum

ügyekben

Leggyorsabb

Legolcsóbb

Schreier

Tisza Kalmán-tér

Díjmentes felvilágosítás

Közföldről érkezőknek

Aszédinál

olcsó purimi vásár

1 kg. mazsola . . . 45 let.

Mézédes piros narancs, malaga, datolya, füve, apró szőlő mazsola, meggyó, mandula friss dióbel, méz, jozó, csokoládé, szőlő törssü, vöröcukor, mák frissen darálva, vaj és friss kóser Ceresz

Aszédi, Sas-palota

Van még eladó

nagy mennyiségű

Rózsá magas torzs

bokorrózsá és kúszórózsá

Ambrosi, Fischer és Tsal f.-l.

AIUD-NAGYENYED

Arjegyzék kívánatra ingyen!

„HERCULES“

fehérműia legszebbek és legolcsóbbak
Kapható: SAS-PASSAGEI lerakalnál.

Silberstein és Somló

Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 18.

Kötött szövött és rövidáru áruházunk
detail osztálya megnyílt!

Detail vevőink is nagybani árakban lesznek kiszolgálva.

ÚJDONSAGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonaenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 480 lei, félévre 240 lei, negyedévre 120 lei, egy hóra 40 lei; vidéken egész évre 600 lei, félévre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedüs Hirlapiroda, (Telefon 13—01.)

Hó után napsugár

A tegnapi nap még aránylag szép, koratavaszi időben telt el, csak a délután volt némiképp szeles. Hétfőn még márciusi szél volt s a következőket időjárásban a Meteorológiai intézet jelentése szerint egyelőre nem lesz változás. Továbbra is szeles, hideg, havas idő várható. A Meteorológiai Intézet szerint az északi depresszió elhúlik a Földközi-tengerig. Európa keleti felében több helyütt havazik.

* **Személyi hír.** Dr. Zigre Miklós, a ki egészségének helyreállítása céljából több hetet töltött Otátrafüreden, tegnap hazatért Nagyváradra.

* **Magyar ellenzéki képviselők a cseh parlamentben.** Kassáról jelentik a cseh sajtóírók: A most folyó russzinszkói választások alkalmával az Erdős-Kárpátokban levő magyar ellenzék részéről beválasztották a képviselőházba Korláth Endre dr ügyvédet, az ungvári magyar ellenzéki párt elnökét, Arky Ákos ungvári tartalékos főhadnagyot, a szenátusba pedig Egy Ferencc gyártulajdonos választották meg. Későbbi távirat szerint beválasztották a cseh parlamentbe Gáti József ügyvédet, az ungvári kommunista-párt elnökét, Mondók István és Safrankó Emil szerkesztőket, Schedoriak Miklós nagybooskói munkást.

* **Anglia nem engedi trónörökösét tovább sportolni.** Londonból jelentik: A walesi herceg, aki szombaton a katonai akadályversenyen lováról lebukott, zúzódást szenvedett, autóján visszatért Londonba. Alapota javult. Az angol lapok nyomtatékosan kérik a herceget, hogy a jövőben ne tegye ki magát semmi kockázatnak, mert testi épsége birodalmának is érdeke.

* **A Fischer zenetársaság f. hó 25-én este 9 órai kezdettel a Katholikus Kör nagytermében a multikori szereplők részvételével hangversenyt rendez, melynek újból bemutatói jellege is lesz, amennyiben dr Szalay értékes miséjének multikori sikeres bemutatója után, a 25-iki hangverseny keretében dr Szalay Elemér szonátája és vonós-négyes szerzeménye kerül először előadásra. Műsorra kerülnek még Schumann, Chopin, Mendelssohn, Tschai-kovszky sfb. művei. A helyárat — ehhez a magas nivóhoz képest — igen mérsékeltnek állapítva, hogy így a közönség szélesebb rétegei részére is hozzáférhetővé tétessék a komoly zene élvezete. Jegyek 60, 40, 30, 20 leies árban a Musica-ban váltakoznak. Az előző hangverseny látogatottságán okulva, a rendezőség most az emeleti helyeket is megnyitja a közönség számára.**

* **Hétszáz ember víz nélkül.** A bihari hágó-úton, a vasuti fűtőház mögött terület el az 57 házban álló Barna Miklós-telep, amelyen 97 nagyváradai család talál fedelmet és elhelyezést. A házakat a város polgárai az 1920-ik évben a mérnöki hivatal illetve a tanács engedelmével építették fel, azonban a telepet a városi vízvezetékkel máig sem kapcsolták össze, a kutak építése is teljesen lehetetlen, miután még 25—30 méter mélységben sem lehetett vizet találni. Eddig a vasuti fűtőház vezetékéből szereztek be a telep lakosai az ivó- és főzővizet, azonban most — nem tudni mi okból — a

fűtőház vezetősége az eddig rendelkezésre álló csapot elzárta és ennek folytán 97 családnak, illetve 700 személy ivó-, főző- és mosóviz nélkül maradt és ezenkívül tűzveszély esetében az egész telep a teljes elégségszerűségnek van kitéve. A telep lakosai már 1923. szeptemberében kérvényezték a városi tanácsnál a vízvezeték kiépítését, vállalkoztak a költségekhez hozzájárulásra is, azonban ezidáig kérvényükre választ sem kaptak. A nélkülözhetetlen víztől teljesen megfosztott polgárok a prefektusnál és a polgármesternél akarnak tisztelegni és ily úton kérelmük teljesítését kieszközölni. A tisztelgő küldöttséget a Házulajdonosok Szövetsége képviselőjében dr Lengyel Zsigmond fogja vezetni.

* **Pénztárvizsgálat a városnál.** Dr Bucio Coriolan polgármester tegnap pénztárvizsgálatot tartott és úgy a pénztár kezelését, mint a könyvek vezetését rendben találta.

* **Bartók műsora.** 1. Debussy: Pour le piano (Prelude—Sarabande, Toccata.) 2. Scarlatti: Öt szonáta. 3. Beethoven: Szonáta op. 10. No. 2. f-dur. 4. Brahms: Rapszódia (h-moll). 5. Chopin: Nocturne Cisz-moll. 6. Bartók: Három burlasz. 7. Bartók: a) A gyermekeknek. b) Román népi táncok. c) Este a székelyeknél. d) I. Román tánc. A koncert 22-én este a Kath. Körben, jegyek a Musica-ban.

* **A kávéások a rendőrprefektusnál.** A Royal kávéházban hétfőn éjszaka lezajlott incidens hatása alatt a nagyváradai kávéházulajdonosok tegnap Catana rendőrprefektust küldöttségileg akarták felkeresni, hogy előttük kívánságaikat feltárják. A kávéások védelmet kérnek vendégeik számára, hogy azokat akár szóbeli, akár tetteges inzultusok ne ériék. Elhatározták, hogy egyelőre — ha csak addig valamely megnyugtató intézkedés közbe nem jön — beszüntetik a zenét s ha a rendőrprefektus megfelelő garanciákat a továbbiakra nem kapnak, akkor este 8 óra után nem nyitják ki a kávéházakat, mert rendkívül nagy kiadásaiuk nem tudják fedezni, ha a vendégek — esetleges incidensektől való félelmükben — a kávéházakat elkerülik, vagy adott pillanatban tömegesen elhagyják.

* **Nem nyolc, hanem nyolcvanöt milliót fizet az állam a kisajátított püspökségi földekért.** Széchenyi Miklós gróf püspök végrendeletének ismertetésénél tévedésből csak nyolc millió lei megváltási összeg jelent meg. Nem nyolc, hanem nyolcvanöt millió leit fog fizetni az állam a kisajátított földekért a püspökségnek.

* **Orvosi hír.** Dr Szabó Dénes, a biharmegyei központi főorvosa, Pável-utca 23. sz. alatti lakásán megkezdte bőrgógyászati, venerológiai, nőgyógyászati és kozmetikai magánrendeléseit. Fogad holgyeket 11—1g, urakat 3—5g.

* **Közigazgatási tisztviselők román vizsgálja.** A belügyminiszter értesítette a vármegyei alispáni hivatalt, hogy a közigazgatási tisztviselők román vizsgáját október hóra tűzte ki.

* **Halálos katonásdi.** Körösszegen a mult év októberében Botka János és Juhász Demeter játsznai kezdtek azokkal a töltött fegyverekkel, melyeket az éjjeli őrök a jegyző istállóiban hagytak. Botka vezényelt és Juhász csinálta a katonai gyakorlatokat. Tűz vezényszóra Juhász meghúzta a ravaszt s a kinepülő golyó keresztülhúrt a pártást. A halott Botkáért ma állott gróf Nesselrode tanácsa elé a halálos katonásdi önkéntelen gyilkosa, Juhász Demeter.

* **Gyilkosság Nagyvárad határában.** Tegnap jelentették az ügyészségnek, hogy Hegyközpályi határában holtan találták Mezey János esatári földmivest. Mezey gyilkosságot áldozata lett. A csendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

* **A Joint Arvagondozó bizottság vezetője** ezúton kéri fel az árvák igen tisztelt patrónusait, hogy esetleges ajándékaikat a purim alkalmából közvetlenül az árvákhoz szíveskedjenek eljuttatni.

* **Az üzemi tantimelők ügye és a tisztviselők.** A városi villamosmú tisztviselői tegnap délelőtt felkeresték dr Popovici Miklós prefektust. Ismertették előtte a villamosmú tisztviselőinek súlyos anyagi helyzetét és arra kérték, intézkedjen a prefektus, hogy legalább a tisztviselők és az alkalmazottak megkapják a tantiemet, amelyet eddig is minden évben megkaptak és amelyet tulajdonképpen a fizetésük drágasági pótlékának tekintenek. A prefektus megígérte a küldöttség tagjainak, hogy rövidesen végleg elintézi ezt a kérdést és a tisztviselők érdekeire tekintettel lesz. Azon alkalmazottak, akiknek a tervezet 2000 leimél kevesebb tantiemet ír elő, ezt az összeget meg is kapják. Ezen az összegben felül 20 százalék redukálást javasol. Azt, hogy az igazgatóság tantiemjét mennyivel javasolja állítani, nem közölte. A prefektus az eddigi elosztást egy javaslat kapcsán visszaküldi az üzemeknek új javaslataira. Azt azonban máris kiáltásba helyezte, hogy javasolni fogja a módosítást az üzemek alapszabályai azon részének, amely a tantiemekre vonatkozik.

* **A Markovits-laktanyát átengedi az állam a görög keleti szeminárium részére.** A nagyváradai görög keleti egyháznak még mindig nincs szeminárium és amióta Ciorogariu Román püspök vezeti a nagyváradai görög keleti egyház ügyeit, állandóan ébren tartja ezt a kérdést. Több ízben is interveniált a kormány-nál, hogy a Markovits-laktanyát engedje át a hadügyi kormány egy létesítendő görög keleti szeminárium részére. A püspök intervenciójának meg is lett a kívánt eredménye, amennyiben külön törvényjavaslatot készítettek és azt terjesztik a parlament elé oly értelemben, hogy a hadügyi kormány a közoktatásügyi minisztériumnak adja át a Markovits-laktanya fölötti jogkörét és ilyenformán a legközelebbi időn belül a Markovits-laktanya épületében helyezhető el a görög keleti szeminárium.

* **Értesítés.** A n. é. hölgyközönség b. tudomására hozom, hogy külföldi utamról visszatérve, angol és francia női divatszalonomat Str. Gojdu (Beöthy Ödön-ú.) 11. sz. alatt újból megnyitottam, hol köpenyeket, kosztümöket, utcai és estélyi ruhákat már 700 leitől kezdve a legutolsó divat szerint elsőrendű kivitelben készítek. Szíves pártfogást kér Fleisz Károly nőtisz.

* **Tavaszi divat szövet-vásár Rimanóczy-utcán Kertész Reklám üzletében,** ahol az árak olcsóbbak, mint bárhol. E cég szolid és megbízható.

* **Tisztviselő-nyomor.** Egy családról, egy szerencsétlen sorsu asszonyról van szó. Az ura állami tisztviselő, de már több mint egy esztendeje olyan súlyos és gyógythatatlan betegségben szenved, hogy a hatósága nyugdíjazásra terjesztette fel. A fizetését beszüntetik és amíg a bukareszt nyugdíjbizottság nem dönt, nyugdíjat sem kap. A család minden gondja a szerencsétlen asszonyra jutott. Hét apró gyermeknek kell, hogy kenyeret szerezzen, akik közül a legidősebb tizenkét éves, a legfiatalabb néhány hónapos. Nappal a háztartást vezeti, éjszaka művirágot készít és husz leit keres éjszakánként. A tizenkét éves fiát kénytelen volt kivinni az iskolából, mert nincs pénze tanításra. Kenyérre sincs. A végésköz érkezett el, hogy már a könyörülethez fordul. — Megölöm a gyermekeimet, — ezt jajgatja, — ha nem segítetek rajtam! Hét kicsi gyermeket. Segítsé! Könyörületes szívű emberek! Pénz és vagyon urai: segítetek. Csak a szívébe nézzen be minden ember és ne hagyjon elpusztulni egy egész családot. Segítetek rajta. De azonnal. Bármivel. Ellemmel, ruhával a gyermekeknek, pénzzel és főképpen munkával. Mert a szerencsétlen asszony nem alimizsnát kér. Csak munkát. Ő majd dolgozik a gyermekeiért. Meddig bírja. — A „Nagyvárad” kiadóhivatala továbbítja az adománvyokat.

* Gesztenye-Piré 1 drb. 2 lei Benedeknél

* La minőségű férfi zsebkendők kap. halál Vezérnél.

* Adakozás. Az izr. nőegylet leányvá-
vázának adakoztak: N. N. 100, Z. L. né
50, Deutsch Armin 200, Virányi Béla 100,
Szegő Antal 50, Weisz Adolf 50, Miklós
Albert 20 lei. Hagymási Fülöp villanyfel-
szerelést 2000 lei értékben. Természetbeni
adományokat küldtek: Stein Lajosné, Fleg-
man Arminné, Kirschner Morné, Altmann
nővérek, Rosenthal Adolfné, Hitter Jó-
zsef. Az „Aggnók Otthona” részére Radó
Henrikné édes anyja halála évfordulóján
50 lei, Szántó Sándorné 100 lei. Az összes
adományokat hálással köszöni a Nőegylet
Elnöksége.

* Mária csemege 1 drb. 5 ei Benedeknél

* Nyakkendők, divat férfi zoknik mé-
lyen leszállított árban szereshetők be Ve-
zérnél.

* „Kegyelet” temetkezés a Sas alatt.

* Fejfájás, szédülés legtöbbször a be-
lek szabálytalan működéséből származik.
Koprol az ideális hashajtó biztosan meg-
szünteti.

* Brázy Kalogén fogkrémjét hasz-
nálni, hogy foga ragyogó fehér legyen.
Mindenütt kapható.

* Értesítjük t. ügyfeleinket, hogy inté-
zetünk vámcsekk kiállítására jogosítványt
nyert és így csekk kiállítását az összes
határvámokra a legelőnyösebben eszközöl-
jük. Nagyvárad Agrártakarékpénztár
résztvénytársaság.

* Manometer! mérleg, súly és min-
dennemű mérő műszer hiteles javítását, te-
lefonfelszerelést! eszterga és minden fémi-
nari munkát legbiztosabb árban készít és
javít. Rajz Andor elektro- és precízió-
mechanikai műintézete Szalárdi-utca 9,
szám. (Rosenzweig-paota.)

* Bécsi divat, női mellények, blousok
érkeztek Vezérhez, nagyon olcsó árban
kaphatók.

MOZI

— „Madame Sans Gêne fia” — Dorian
Filmszínház. Napoleon híres szerelmé 7
nagy felvonásban látható. „Madame Sans
Gêne fia” című hatalmas történelmi film-
ben, amely még ma, szerdán és holnap,
csütörtökön látható a Dorian filmszínház-
ban. Mesterien megrendezett csatajelen-
etek Napoleon környezetének pompájával
váltakoznak. Hesperia, a csodás szépségű
olasz filmszínésznő alakítja a grandiozus
darab főszerepét.

— Az Apolló mozgószínházban ma,
szerdán Dickens regénye, Copperfield Dá-
vid — 7 felvonás és előjáték — kerül ve-
tésre. A világhírű író életrajzát hozza a né-
ző elé a szenzációs, egészen új Atlantic
film, mely az idény legszebb filmjének ne-
vezhető. Előadások kezdete 5, 7 és 9 óra-
kor.

— Mária királyné filme, „Az élet vi-
rága” még két napig, szerdán és csütörtök-
ön látható a Vigadó mozgószínházban.
Ez a 4 nagy felvonásból álló film, amely
királynénak egyik mesészerű és bájos költe-
ménye után készült, valamennyi külföldi
fővárosi lap legnagyobb foku elismerését
vívta ki. Az előadások fél 6, fél 8 és negyed
10 órakor kezdődnek.

TÖZSDE

Zürich, március 18. Nyitás: New-
york 579 fél, London 2481 fél, Páris 2830,
Prága 1671 egyn., Bukarest 310, Budapest
0.085, Berlin 10 0-a 130, Bécs 8165, Milánó
2465.

Bukarest, március 18. Zárlat. De-
vizák: Páris 928, London 820, Newyork 190,
Róma 822, Zürich 32,90, Bécs 26'80, Prága
552, Berlin —, Budapest 20.

Valuták: Font 805—810, frank 890—910
fél, svájci 33—33 fél, lira 800—815, dinár
232—225, dollár 188—189, osztrák 28—28
fél, magyar 20—25, szokol 540—545.

Budapest, március 18. A Deviza-
központ hivatalos árfolyamai: Amsterdam
28.100—28.950, London 325.700—335.750,
Milánó 3225—3325, Páris 3800—3920, Prá-
ga 2190—2260, Bécs 11.000—11.030, Belgrád
930—960.

Zürich, március 18. Zárlat: Berlin
10 0-a 130, Amsterdam 214 egyn., Newyork
580, London 2485, Páris 29, Milánó 2460,
Prága 1671 egyn., Budapest 0.085, Belgrád
710, Bukarest 310, Bécs 0.0081'65.

Budapest, március 18. A keddi ér-
tékpapírpiacon hivatalos záratai: Angol-
Magy. 132, Hazai b. 385, Agrár b. 55, Magy.
H. 887, Leszám. 133, Olasz b. 35 fél, Osztr.
H. 276, Salgó 950, Rima 205, Közuti 40 fél,
Városi 49, Déli 118, Államv. 730, Bosny.
Agrár 92, Földhitelb. 617, Hermes 97, In-
gatlanb. 510, Forgalmib. 76, Keresk. H. 55,
Mercur 27, Keresk. b. 2080, Belv. tak. 66,
Egy. Bpest főv. 295, Magy. Alt. Tak. 290,
Pesti Hazai Első 6840, Borsod-Misk. 212,
Concordia 73, Első bp. gőz 210, Gizella
105, Hungária gőzm. 185, Viktória 385,
Beocsini 1735, Borsodi szén 270, Szászvári
620, Kohó 820, Drasche 480, Magnezit 4000,
M. Alt. kőszén 4475, Ujlaki 345, Urkányi
1280, Globus 84 fél, Koburg 80, Csáky 28,
Fegyver 1800, Ganz-Danub. 6100, Ganz-
Vill. 2700, Győrffy-Wolf 135, Hoffher 290,
Láng 250, Lipták 23, Rössemann 95, Schlick
123, Schuller 60, Wörner 23, Osztr. légsz.
1375, Baróti szesz 14 fél, Boni 142, Danica
210, Egisz 75, Izzó 940, Papiripar 84 fél,
Flóra 169, Goldberger 180, Hungária műtr.
935, Karton 128, Klotild 180, Cukoripar
4625, Östern. 430, Ruggyanta 675, Vasuti
forg. 440, Mezőg. ipar 795, Oceán 50, Olaj-
ipar 159, Phöbus 59, Villányi p. 72, Zagyva-
pálf. 52, Alt. fp. (Mercur) 8250, Egy. fa 68,
Guttmann 585, Lignum-Tröst 148, Malom-
soky 16 fél, Neuschloss-Lichtig 11 fél, Uj
Ofa 815, Rézbányai 240, Szlavona 135,
Union d. Usines 3600, Zabolai 208, Adria
2450, Atlantica 65, Levante 450, Trust 160.

Budapest, március 18. Termény-
tőzsde: A gabonapiac lanyha, tiszavidéki
buza 320, csanádi és csongrádi 320, pesti
megyei 310, tiszántúli hajdusági 307, du-
nántúli, balatoni rozs 270, borsodi árpa 360,
zab 265 ezer korona.

NYILTÉR

Értesítés!

Husvétii ünnepekre megérkezett vagon-
számra az olcsó porcellán-, üveg- és
fayence edények, melyeket leszállított
kivételes árakban árúsítunk.

Vizes pohár csiszolt — — —	4
Boros pohár csiszolt — — —	3-50
Tányér mély és lapos prima —	12
Tányér csemege prima —	10
Teás csésze aljával porcellán —	25
Vizes készlet csiszolt üvegből —	55
Boros készlet csiszolt üvegből —	55
Likörös készl. csiszolt üvegből —	65
Teás készl. finom porcellánból —	500
Kávés — — — — —	500
Étkező készlet finom porcel- lánból — — 6 személyes —	850

Ablaküvegezés, képkerekezés! — Eladás
nagyban és kicsinyben!

Fraiii Komlós Testvérek

Oradea-Mare, Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-u.) 13.
Interurban telefon 372 sz.

Eladó Székelyhídon

(Sácuari) Biharmegye egy 3 üzlet-
helyiséggel és 15 szobával bíró

emeletes ház

Megkeresések Fenyvesi Ferenc-
hez, Mezőtelegd intézendők.

Perfect szakképzett utazó

azonnali belépésre felvétetik

Eugen Grosz és Co.

S. A. vasnagykerekesedők,
Oradea-Mare (Nagyvárad)

Dr Szegő Kálmán

szanatóriuma

felmentek és gyer-
mekek számára Abbáziában

Ujramegyülés március végén

Erősítő, edző, hízoló kurák. — Gyermekek 7
éven felül kíséret nélkül is felvétetnek. 547

Vegytisztító üzlet

Bazár épület — Színház oldal

Elvállalok mindennemű felsőruha
tisztítást Vasalások azonnal.

Borgos Sámuel

ELADÓ

kézimunka storok, ágyszerű,
milliók, futók, abrosz 12 szal-
vétával, filé csipke, betét és mo-
tívok, kelim abrosz, színes kötött
és arany terítők, nagyon szép és izléses
olcsó montirozott és montirozatlan divány-
párnák, batist himzett női ingek és nadrágok,
selyem rojtos kendő, sezlón takaró, 2 ablakra
nordis függöny, sárga selyempaplan
fekete kockás taft. Perzsaszőnyegek itt
készültek minden nagyságban —
Str. Reg. Ferd. Rákóczi-ut 30 jobbra

SZÁSZ

Irodabutorok,
parkellák
Rimanóczy

műbutor és parkettgyár
rt. Oradea-Mare Strada
Clujului 117. Telefon 279.

Convocare

Dnii acționari ai Societății Banca de Credit din Oradea-Mare S. A. sunt convocați în cea de a XXI-a Adunare Generală ordinară anuală

gere va avea loc în 27. Martie a c. ora 5 p. m. în localul Societății.

Ordinea de zi:

1. Hotărîrea asupra dării de seama a consiliului de Administrație și a cenzorilor referitoare la socotelile finale și la bilanț din exercițiul 1923, precum a lua măsurile pentru îmbunătățirea beneficiului net și stabilirea dividendelor.
 2. Descărcarea direcțiunii și a cenzorilor.
 3. Completarea Consiliului administrației.
 4. Alegerea cenzorilor.
 5. Alegerea consilierilor pentru consiliul de administrație
 6. Modificare a statutelor.
 7. Eventuale propuneri.
- Oradea-Mare, la 18. Martie 1924.

Consiliul de Administrație.

Figyelmeztetés az alapsz. 33. §-ra. Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőző nap délig és ha ez ünnepnap, vagy vasárnapra esnék, az ezt megelőző napon délig részvényeit a társaság pénztárába letenni, hol az ötlött szavazat számát előtűntető és belépőjeggyel szolgáló térítvénnyel láttatik el. — Ugyanez áll a meghatalmazóakra is.

Meghivó

A Nagyváradi Hitelbank Részvénytársaság
XXI. évi rendes közgyűlését folyó évi március hó
27-én délután 5 órakor saját üzleti helyiségében
fogja megtartani, melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel
meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóságnak az 1923. évi zárszámadások és mérlegek feletti jelentésére vonatkozó határozathozatal nemkülönben a tiszta jövedelem felosztása és az osztalék megállapítása feletti intézkedés.
 2. A felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
 3. Igazgatóság kiegészítése.
 4. Új felügyelő-bizottság választása.
 5. Igazgatósági tanácsosok választása.
 6. Alapszabály-módosítás.
 7. Esetleges indítványok.
- Nagyvárad, 1924. március 18.

Az igazgatóság.

A Nagyváradí Hitelbank rt. 1923. évi zárszámadása

Mérleg-számla

Tartozik		Mérleg-számla		Követel	
Vagyon:				Téher:	
Pénztárkészlet — — — — —		4.132,578 70		Részvénytőke — — — — —	6.000,000 —
Váltók — — — — —		10.497,406 05		Tartalékalapok — — — — —	
Jelzálogkölcsönök: — — — — —				rendes tartalékalap* — — — — —	816,000 —
törlesztési kölcsönök — — — — —	331,904 89			kétes köv. " — — — — —	455,000 —
kamatkozó — — — — —	1.047,005 25	1.378,910 14		adó — — — — —	5,000 —
Adósok folyószámlán fedezet mellett		50.781,990 28		tisztviselői nyugdíjalap** — — — — —	219,000 —
Ertékpapirok — — — — —		5.222,509 —		Betétek — — — — —	1.495,000 —
Ercpénzek — — — — —		205,483 50		Visszleszámitolás — — — — —	40.543,978 70
Intézeti ház — — — — —		1.000,000 —		Hitelezők — — — — —	1.809,500 —
Felszerelés — — — — —		100,000 —		Atruházott jelz. kölcsönök — — — — —	21.468,998 50
				Fel nem vett osztalékok — — — — —	329,924 77
				Rifizetetlen napibizt. díjak — — — — —	62,643 50
				Előre bevételezett kamatok — — — — —	4,599 —
				Nyereségáthozat a múlt évről — — — — —	250,000 —
				Ez dei nyereség — — — — —	46,995 65
					1.307,237 49
				* Ezidei hozzájárulással L. 950,000—	
				** " " " " L. 300,000—	
		73.318,877 67			73.318,877 67

Nyeresség- és Veszteség-számla

Tartozik		Nyereség- és Veszteség-számla		Követel	
Veszteség:		Nyereség:			
Üzleti költségek:		Nyereségáthozat a múlt évről	—	46,955	65
tiszti fizetések, drágasági pótlékok, nyugdíj bizt. járulék, házbér, fűtés, világítás, bélyeg-gek, napibiztosi díjak, óvás és perköltségek stb.	1,462,615 97	Kamatok, jutalékok és egyéb jövedelmek	— — — — —	3,794,051	79
Adók	561,064 40	Házbérjövedelem	— — — — —	79,332	31
Leírások	143,393 74	Leírt követelésekből befolyt	— —	927	50
Kétes követelések dotálására fordítva	400,000 —				
Nyereségáthozat a múlt évről	46,995 65				
Ezidei nyereség	1,307,237 49				
	3,921,307 25			3,921,307	25

Oradea-Mare (Nagyvárad), 1923. évi december hó 31-én.

Kelemen Vilmos
cégvezető, contabil expert.

Grósz Ignác
 igazgató, contabil expert

Boldizsár Jolán
pénztárnok.

Az igazgatóság:

Sulyok István
elnök.

Boros Jenő
Moskovits Miksa
Dr Stern Odön

Catana Aurél
Dr Munk Béla
Szalai József
Balog Vilmos
vezérigazgató.

Dr. Moskovits Miklós
Dr. Perczel Adolf
Szűts Aladár

Dr. Bolchis Viktor
Dr. Kovács Zsigmond

A felügyelő-bizottság:

Schönberg Armin
einö.k.

Grósz Géza

Kesztyűs János
Spitzer Béla

A legkisebb hirdetés ára 20 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szó ára 2 lei
vastag betűs 4 lei

Levelezés

"Nagykereskedő", "Jenő" jellegű levele van a kiadóban. Kérjük átvenni. 246

Alkalmazás

Pénztárnoknő, ki kereskedelmi irodában már alkalmazva volt, jó számoló és az irdai munkálatokban teljes jártassággal bír, azonnali belépésre felvétetik. Írásbeli ajánlatokat fizetési igényekkel a kiadóba "Nagykereskedő" jellegű alatt kéretnek. 242

Tanult vámmolnár alkalmazást keres. Cím Szőke István, Alesd, Vasut-utca 337. sz. 249

Sucho für den 1 April ein deutsches Fräulein zu einem sieben jährigen Mädchen voistellen 3-5 Nachmittags Beer Str. Josef Vulcan 1. 250H

Jól főző mindenes gyermekietlen uriházhoz jó bizonyítványokkal felvétetik. Cím a kiadóban. 251H

Mérlegképes könyvelő órák könyvelésre ajánkozik. — Megkeresések "Bizalom" jellegű a Hegedűs Hirapír-irodába kéretnek. 252H

Német tanítónő komoly állást keres nagyobb gyermek mellett. Önálló háztartást vezető. Cím Orsoya zárda portánál. 253H

Reszelők

és mindenféle rás-polyok újravágását vállalom szolid árak mellett

Maár Lajos

reszelővágó Nagyvárad, Alexandri (Telek)-u. 45

Eladó ház
Nagyszalontán

jómeneteli vendéglővel, elfoglalható 3 szobás lakással. — Értekezhetni tegyanott Calas Aradului (Aradi-ut) 4. sz. alatt.

Adás-vétel

Valódi méz aktác és virág kicsinyben és nagyban kapható Dzierzon méhészetnél Str. Alexandri (Telek-utca) 32. 212

Egy jókarban levő kontra-fékes bicikli megvételre kértetik. Cím a Sonnenfeld nyomda portánál. 256

Félholdas szülő eladó, Fő-utcatól 20 percnnyire, be-költözhető lakással (szoba, konyha, speiz) 70,000 leiért. Felvilágosítást ad Pölöskei Str. Teatrului (Szin-ház-u.) 4. 93

Jókarban levő férfiöltöny magas, sovány alakra eladó, Str. Szaroveszky-(u.) 15., üzletben. 241

Nagyon jó tejet vennék házhoz hordva naponta két liter. Cím Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 19. 233

Ort. kóser paradicsom, vizes uborka kapható Dávidovits Str. Gimnastica (Torna-utca) 4. 231

Harisnya, keztyű, sokni, esőernyő

és rövidárak, legolcsóbban és dúz választékban kapható:

Szenszki Miklósnál,
Sas-passage (Tarsolyal szemben).

Ácsmunkát
CZINA ISTVÁN

ácsmester, Oradea-Mare

helyben és vidéken. Bármineműe szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbban és egy éráim mellett vagy ve-Strada Eroilor (Vitéz-u.) 1. zetését vállalom.

Atadnám üzembem levő kovácsműhelyemet 2 szoba, konyha, speizos lakasom-mal együtt. — Keresek földbérletet 50—150 holdig.

— Beköltözhető házak sür-gösen eladók. "ARDEAL" Str. Episcopul Ciorogarii (voit Uri-u.) No. 8. Tele-fon: 203.

Követet használt selyem bélelés női tavaszi cowel-coi kabát sapkával együtt kisebb alakra olcsón el-adó. Str. Simeon Barnu-tului (Damjanich-u.) 6—8, az udvarban, utolsó ajtó.

Eladó 12 személyes kávé és moka szerviz, lámpa-ernyő, zsurasztal, szamo-vár, fehér vasgép, rézlámpa, rézgy, márványosdó tükörrel, sezlón, olcsó háló-szoba, külön szekrény, 2 vasmosó, Boulev. Regele Ferd. (Rákóczi-ut) 30. sz. Jobbra, Szász. 240H

Regényeket vesz Kohn, Str. Fluerdrului (Tilinkó-utca) 14. sz. 130

Házak eladók. Házaladás megbizásokat vállalom. — Lőőőőőőő megszerzőnk. Magánpénzeket, jutalékkal kihelyezünk. Adásvételi R-t Parcul Traian 12. Ertesítés délután. 5

Bizományba elfogadok bár-milyen lehneműt, por-cellanokat, szőnyegeket és képeket. Boulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 31. Jobbra, Szász. 64

Cement fedélszerép gép, öntött vas alátét lemez-ekkel és 50 cm. betoncső-forma 15 alsó gyűrűvel eladó. Értekezni Zsibrita Nagyszalonta. 254H

Kiltűnően menő ügynőkség teljes berendezéssel, más vállalat miatt, sürgősen át-adó. Ajánlatokat "Biztos megvétel" címre Hegedűs Hirapír-irodába kérek. 255H

16 év óta fennálló jöme-nete ü vas- és fűszerkeres-kedés Belényesben üzlet-társat keres. Értekezni Balázscsúcnál Str. Nic. Jorga (Zöldia-u.) 21. D. e. 9—1. 247

Elfoglal ató modern ker-tes magánház, berendezé-sel, azonnal eladó. Érte-kezni Balázscsúcnál Str. N. Jorga (Zöldia u.) 21. Te-lefon 815. 248

Eladó egy új csaváros per-zsaszőnyeg alvány. Strada Pastör (Kórház u.) 77. 245

Különfélék

Piliss és gouvrvé munkák rendkívül olcsó árban ké-szülnek Str. Alexandri (Te-lek-ut) 22. sz. alatt, aka-puval szembe.

Gepafurrozást jól és olc-són készit Erbsteinne, Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 28 vagy Szaroveszky-utca 11. sz.

Ütlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges leányképek, Nagyvárad te-rületén legolcsóbban, 20 leitől kezdve készülnek Zenker fényképszénnél, Str. I. C. Brahanu (Szamizlo-utca 25. Felvételek este fél 8-ig.

3 pár harisnyából 2 párt 2 pár zokniból 1 párt vagy Gondáné, Str. Simeon Bar-nu-tului (Damjanich-u.) 2. sz. ajtó 3. Ny.

Új festékküszlet

Rosenberg Herman
Rimanóczy-utca 2 szám.

Mindenféle festék és háztartási cikkek a legolcsóbban beszerezhetők. Iparosoknak áronedmény.

Radó Dezső
nőidivat termében

Készülnek a legelegánsabb angol kosztümök és francia ruhák mérsékeik árban.

Strada: Gojdu (Bečthy Ödön-utca) 6.

Mindennemű lehneműek

legszebb kivitelben és olcsó árak mellett készülnek 532

lehnemű-varrodában

Str. Pável- u. 18.

Kereskedőknek gyári kivitelben leg-rövidebb idő alatti szállítás.

Egy Ogyes

elárusító nő
felvétetik

Románul beszélő előnyben.

Eugen Grosz Co. S. A.
Bulewardul Regele Ferdinand No. 14.

Üzembem
levő gyár

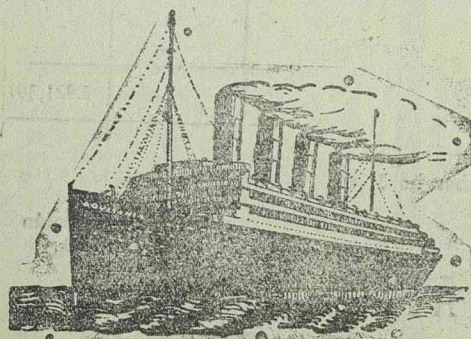
a város központjában hosszabb szerződéssel biztosítva, gépekkel, motorikus erővel felszerelve, mely közszükségleti női divat cikkek gyárt, teljes berendezéssel, nyers anyaggal Amerikába való utazás miatt eladó

Megkeresések "Biztos jövő" alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

Perfect német gyors- és gép-
író azonnal felvétetik.

Eugen Grosz Co. S. A.

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi)-ut 14.

Délamerikába

Brazília, Argentina és Uruguayba

utazók és földművesek, kik Brazíliába kivándorolni szándékoznak díjtalan felvilágosításért forduljanak bizalommal Oradea-Mare-Nagyvárad fiókunkhoz

LLOYDUL REGAL OLANDEZ

S. A. R. Oradea-Mare, Strada Rimanóczy 5.

hol prospektusokkal díjmentesen rendelkezésükre állunk

Telefon 7-73. Sürgőncim: REALLOYD.